

P R O M E M O R I A

Datum **2009-10-01**
Författare **Tomas Edlund**

Finansinspektionen
P.O. Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Bedömning av kapitalbehov för koncentrationsrisker

Introduktion

I denna promemoria beskrivs hur Finansinspektionen (FI) bedömer kapitalbehovet för de kreditrelaterade koncentrationsrisker som eventuellt återfinns i institutens kreditportföljer.

Promemorian är ett levande dokument och kommer att förändras och uppdateras i takt med att ny information och metodik blir tillgänglig.

Bakgrund

Enligt lagen om bank och finansieringsrörelse 30 §, ska FI:s tillsyn av instituten omfatta stora exponeringar och andra koncentrationsrisker. Detta sker bland annat i FI:s samlade kapitalbedömning (SKB) av instituten.

I SKB-processen utgår FI från det kapitalkrav instituten har i pelare 1¹. När FI bedömer institutets kapitalbehov för kreditrelaterade koncentrationsrisker, är utgångspunkten således de antaganden och förutsättningar som ligger till grund för pelare 1 kapitalkravet. Detta medför att i den mån ett institut avviker från dessa antaganden och förutsättningar, ska FI bedöma kapitalbehovet för denna avvikelse.

Vi bedömer att en teoretiskt korrekt metod för att bestämma kapitalbehovet för ett instituts kreditrelaterade koncentrationsrisker inte är möjlig, utan endast approximativa metoder finns till hands. Således är varje kvantifiering av kapitalbehovet en indikation snarare än en absolut sanning och kommer vid bedömningen av institutens kapitalbehov att behandlas som en sådan.

FI kommer sträva efter mer exakta metoder än de som beskrivs nedan och ta ställning till framtida användande i SKB-processen

Vi vill betona att detta dokument *inte* är en vägledning till instituten för hur koncentrationsrisker ska kvantifieras. SKB-processen är vår process med våra förutsättningar.

¹ Se FI:s promemoria daterad 2008-03-01 *Metod för samlad kapitalbedömning*. Finns att ladda ned här: http://www.fi.se/upload/30_Regler/50_Kapitaltackning/Resultat_av_SKB_080331.pdf

Bedömning institut med schablon tillstånd

Namnkoncentrationer

Institutens namnkoncentrationer mäts med hjälp av ett andelsjusterat Herfindahl index² (AHI) beräknat på institutets 30 största bruttoexponeringar. Det andelsjusterade Herfindahlindexet översätts till ett kapitalbehov för namnkoncentrationer uttryckt som en procentsats av pelare 1 kapitalkravet för kreditrisk enligt nedanstående tabell.

AHI	Kapitalbehov i % av pelare 1 (kreditrisk)
$AHI < 0,01$	0%
$0,01 \leq AHI < 0,02$	2%
$0,02 \leq AHI < 0,04$	4%
$0,04 \leq AHI < 0,08$	6%
$0,08 \leq AHI$	8%

Institutets AHI återfinns i excelarket Exponeringsdata Schablon.xls som FI förutsätter att institutet bifogat som bilaga till den interna kapitalutvärderingen.

Branschkoncentrationer

Kapitalbehovet för branschkoncentrationer beräknas bland annat med hjälp av ett Herfindahlindex² (HI) för de 13 olika branscherna angivna i excelarket Exponeringsdata Schablon.xls enligt följande.

HI	Kapitalbehov i % av pelare 1 (kreditrisk)
$HI < 0,10$	0%
$0,10 \leq HI < 0,20$	2%
$0,20 \leq HI < 0,40$	4%
$0,40 \leq HI < 0,60$	6%
$0,60 \leq HI$	8%

Av de 13 olika branscher FI identifierat som relevanta bedöms vissa ha så pass volatila förlustnivåer att ett extra kapitalbehov utöver det ovan nämnda är motiverat. Dessa branscher är för närvarande *fastighetsverksamhet*, *byggverksamhet* samt *transport*.

Andelen som institutets exponeringsbelopp i branschen transport utgör av institutets totala utlåning multipliceras med 24 % för att erhålla det extra kapitalbe-

² För definition se FI:s promemoria *Kreditrelaterade koncentrationsrisk*. Finns att ladda ner här: http://www.fi.se/upload/30_Regler/50_Kapitaltackning/metod_schablon_090331NY.pdf

huvet, uttryckt som en procentsats av det totala pelare 1 kapitalkravet för kreditrisk, för denna sektor.

Andelen det sammanlagda exponeringsbeloppet för de två branscherna fastighetsverksamhet och byggverksamhet utgör av institutets totala utlåning multipliceras med 12% för att erhålla det extra kapitalbehovet, uttryckt i en procentsats av det totala pelare 1 kapitalkravet för kreditrisk, för dessa branscher.

Sektorkoncentrationer

Kapitalbehovet för sektorkoncentrationer beräknas bland annat med hjälp av ett Herfindahlindex för de 16 olika sektorerna angivna i excelarket Exponeringsdata Schablon.xls enligt följande.

HI	Kapitalbehov i % av pelare 1 (kreditrisk)
$HI < 0,20$	0%
$0,20 \leq HI < 0,40$	2%
$0,40 \leq HI < 0,70$	4%
$0,70 \leq HI < 0,90$	6%
$0,90 \leq HI$	8%

Av de 16 olika sektorer som FI identifierat som relevanta bedöms vissa ha så pass volatila förlustnivåer att ett extra kapitalbehov utöver det ovan nämnda är motiverat. Dessa sektorer är *Estland, Lettland, Litauen, Ryssland och Ukraina*.

Andelen som institutets exponeringsbelopp i Ukraina utgör av institutets totala utlåning multipliceras med 24 % för att erhålla det extra kapitalbehovet, uttryckt i en procentsats av det totala pelare 1 kapitalkravet för kreditrisk, för denna sektor.

Andelen som det sammanlagda exponeringsbeloppet för sektorerna Estland, Lettland, Litauen och Ryssland utgör av institutets totala utlåning multipliceras med 12%, för att erhålla det extra kapitalbehovet, uttryckt i en procentsats av det totala pelare 1 kapitalkravet för kreditrisk, för dessa fyra sektorer.

Institut som är koncentrerade i Sverige

För institut med mer än 90 % av sitt totala exponeringsbelopp inom Sverige har FI ambitionen att göra en separat bedömning av kapitalbehovet för institutets koncentration inom Sverige. Hur denna för närvarande görs beskrivs nedan.

Sparbanker bedöms ha ett kapitalbehov för sektoriella koncentrationer motsvarande 12% av pelare 1 kapitalkravet för kreditrisk.

För övriga institut görs en expertbedömning av kapitalbehovet baserat på hur väl diversifierat institutet är inom Sverige. Kapitalbehovet för sektorskoncentrationer kommer inte understiga 8 % för dessa institut.

Bedömning institut med IRK-tillstånd

Namnkoncentrationer

FI bedömer för närvarande endast kapitalbehovet för namnkoncentrationer i institut och företagsexponeringsklasserna. Instituterna har själva räknat fram kapitalbehovet som en procentsats av pelare 1 kapitalkravet för dessa exponeringsklasser. Denna procentsats multiplicerat med institutets sammanlagda kapitalbehov för kreditrisk i pelare 1 för dessa två exponeringsklasser utgör för närvarande institutets kapitalbehov för namnkoncentrationer. Procentsatsen återfinns i excelarket Exponeringsdata IRK.xls vilket FI förutsätter att instituten bifogat som bilaga till den interna kapitalutvärderingen.

För institut med IRK-undantag för antingen företagsexponeringar eller institutsexponeringar eller båda dessa exponeringsklasser, bedömer FI kapitalbehovet enligt nedan.

För den exponeringsklass som institutet eventuellt själv har kunnat kvantifiera kapitalbehovet används den procentsats som återfinns i excelarket Exponeringsdata IRK.xls som andel av pelare 1 kapitalkravet för kreditrisk för denna exponeringsklass.

För den eller de exponeringsklasser där institutet saknar egna IRK-estimat gör FI en expertbedömning av storleken på kapitalbehovet för namnkoncentrationer i den mån sammansättningen och storleken på exponeringarna i den eller de berörda exponeringsklasserna motiverar detta.

Branschkoncentrationer

Kapitalbehovet för branschkoncentrationer beräknas bland annat med hjälp av ett Herfindahlindex (HI) för de 13 olika branscherna angivna i excelarket Exponeringsdata Schablon.xls enligt följande.

HI	Kapitalbehov i % av pelare 1 (kreditrisk)
$HI < 0,10$	0%
$0,10 \leq HI < 0,20$	2%
$0,20 \leq HI < 0,40$	4%
$0,40 \leq HI < 0,60$	6%
$0,60 \leq HI$	8%

Av de 13 olika branscher FI identifierat som relevanta bedöms vissa ha så pass volatila förlustnivåer att ett extra kapitalbehov utöver det ovan nämnda är motiverat. Dessa branscher är *fastighetsverksamhet*, *byggverksamhet* samt *transport*.

Andelen som institutets exponeringsbelopp i branschen transport utgör av institutets totala utlåning multipliceras med 24% för att erhålla det extra kapitalbehovet, uttryckt som en procentsats av det totala pelare 1 kapitalkravet för kreditrisk, för denna sektor.

Andelen det sammanlagda exponeringsbeloppet för de två branscherna fastighetsverksamhet och byggverksamhet utgör av institutets totala utlåning multipliceras med 12% för att erhålla det extra kapitalbehovet, uttryckt i en procentsats av det totala pelare 1 kapitalkravet för kreditrisk, för dessa branscher.

Sektorkoncentrationer

Kapitalbehovet för sektorkoncentrationer beräknas bland annat med hjälp av ett Herfindahlindex för de 16 olika sektorerna angivna i excelarket Exponeringsdata Schablon.xls enligt följande.

HI	Kapitalbehov i % av pelare 1 (kreditrisk)
$HI < 0,20$	0%
$0,20 \leq HI < 0,40$	2%
$0,40 \leq HI < 0,70$	4%
$0,70 \leq HI < 0,90$	6%
$0,90 \leq HI$	8%

Av de 16 olika sektorer som FI identifierat som relevanta bedöms vissa ha så pass volatila förlustnivåer att ett extra kapitalbehov utöver det ovan nämnda är motiverat. Dessa sektorer är *Estland, Lettland, Litauen, Ryssland och Ukraina*.

Andelen som institutets exponeringsbelopp i Ukraina utgör av institutets totala utlåning multipliceras med 24 % för att erhålla det extra kapitalbehovet, uttryckt i en procentsats av det totala pelare 1 kapitalkravet för kreditrisk, för denna sektor.

Andelen som det sammanlagda exponeringsbeloppet för sektorerna Estland, Lettland, Litauen och Ryssland utgör av institutets totala utlåning multipliceras med 12%, för att erhålla det extra kapitalbehovet, uttryckt i en procentsats av det totala pelare 1 kapitalkravet för kreditrisk, för dessa fyra sektorer.

Institut som är koncentrerade i Sverige

För institut med mer än 90 % av sitt totala exponeringsbelopp inom Sverige har FI ambitionen att göra en separat bedömning av kapitalbehovet för institutets koncentration inom Sverige. Hur denna för närvarande görs beskrivs nedan.

Sparbanker bedöms ha ett kapitalbehov för sektoriella koncentrationer motsvarande 12% av pelare 1 kapitalkravet för kreditrisk.

För övriga institut görs en expertbedömning av kapitalbehovet baserat på hur väldiversifierat institutet är inom Sverige. Kapitalbehovet för sektorskoncentrationer kommer inte understiga 8 % för dessa institut.